

AZZ Pracowników NBP

w NBP

KZZ Pracowników NBP

ZZ Pracowników NBP

Warszawa, 28 stycznia 2019 r.

Szanowni Panie i Panowie Posłowie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Zwracamy się do Państwa z apelem o ponowne rozważenie reguł określających zarobki pracowników Narodowego Banku Polskiego, zamieszczonych w *poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne* (druk nr 3160) oraz o przesunięcie terminu głosowania nad planowanymi zmianami.

Biorąc pod uwagę potrzebę ujawnienia wysokości wynagrodzeń w NBP, **prezentujemy stanowisko, iż zaproponowane uregulowania – co do swej istoty - należy ocenić pozytywnie.**

Jednak ich proponowana postać, budzi zaniepokojenie sfery bankowej. Jako przykład można podać propozycję opublikowania wynagrodzeń pracowników NBP, zajmujących aktualnie i w przeszłości (od 1995 r.) stanowiska dyrektorskie i równorzędne. Spowoduje to – naszym zdaniem - kaskadę mowy nienawiści, zarówno w stosunku do osób pracujących w NBP, jak też ich rodzin. Może także skutkować sprawami sądowymi, problemami rodzinnymi, szczególnie w przypadku pracowników, których sytuacja życiowa jest skomplikowana rodzinnie i społecznie.

Mając na uwadze zarówno dobro NBP jak też jego pracowników, pragniemy zwrócić Państwa uwagę na kilka aspektów, które miały oraz mają obecnie wpływ na zasady ustalania wysokości zarobków w tym jedynym w naszym kraju - banku centralnym.

Na początku lat 90-tych, po wydzieleniu ze struktur NBP dziewięciu banków komercyjnych, wystąpił masowy odpływ do nowo utworzonych banków pracowników o wysokich, a nawet średnich kwalifikacjach, na wyższe i lepiej opłacane tam stanowiska. NBP stanął wówczas przed koniecznością szybkiej transformacji z banku gospodarki socjalistycznej w nowoczesny bank centralny gospodarki rynkowej. Opracowano wówczas, wzorowaną na innych bankach centralnych, siatkę płac, w której wynagrodzenia na poszczególnych stanowiska były zbliżone do uposażenia w sektorze banków komercyjnych, tak aby nowe zasady wynagradzania miały charakter motywacyjny i w sposób znaczący wpływały na wzrost wydajności pracy. W efekcie w krótkim czasie NBP stał się bankiem centralnym bardzo wysoko ocenianym w realizacji powierzonych zadań zarówno w polskim sektorze bankowym, jak też wśród europejskich banków centralnych. Dlatego oceniając NBP, jak też wynagrodzenia jego pracowników, trzeba mieć na uwadze efekty działalności banku i jego dokonania: niska inflacja, stabilny sektor finansowy, brak zakłóceń w rozliczeniach pieniężnych, czy obsłudze bankowej budżetu państwa (w tym w zbieraniu podatków), które stanowią „krwioobieg” systemu finansowego państwa.

NBP, jako bank banków i instytucja kredytowa „ostatniej szansy” stojący na straży stabilności finansowej kraju zapewnia bezpieczeństwo naszego całego krajowego systemu bankowego (a więc także Polek i Polaków, którzy ulokowali swoje oszczędności w bankach). NBP nie może więc być traktowany jak urząd, ale tylko jako bank.

Narodowy Bank Polski realizuje zadania typowe dla banków centralnych państwa, do których należą: gospodarka rezerwami dewizowymi, obsługa bankowa budżetu państwa, międzybankowe rozliczenia pieniężne, zarządzanie portfelami papierów wartościowych i portfelami walut obcych, inicjowanie rozwoju systemu bankowego, nadzór makroostrożnościowy nad systemem finansowym i eliminowanie jego zagrożeń, opracowywanie statystyki pieniężnej, bankowej oraz bilansu płatniczego państwa. Ponadto NBP posiada wyłączne prawo do emisji znaków pieniężnych i zasilania banków komercyjnych w walutę polską. Skala operacji przeprowadzanych przez NBP, ich wolumen, są znacznie większe niż tych dokonywanych przez banki komercyjne. Świadczy o tym suma bilansowa NBP, która znacznie przewyższa sumę bilansową największego polskiego banku, zaś, średnie obroty systemu płatniczego wynoszą 300 mld zł dziennie. Oprócz realizacji zadań ustawowych, w NBP (w centrali i oddziałach) powołano silne ośrodki analityczne, których wyniki badań służą realizacji stabilnej polityki pieniężnej, a tym samym wpływają na szybki rozwój gospodarczy Polski. Mając na uwadze powyższe, ocena działalności NBP nie może być oderwana od oceny całego sektora bankowego, wobec którego bank centralny pełni rolę nadrzędną. **NBP, realizując swoje zadania i cel, nie działa dla zysku, ale działa „pro publico bono”.** Zatem należy liczyć się z tym, że aby zapewnić: niską inflację (stabilność cen), płynność płatniczą kraju i bieżące regulowanie zobowiązań wobec zagranicy oraz stabilność sektora finansowego - musi ponosić koszty, czy osiągać mniejsze zyski. Dlatego też NBP i wynagrodzenia jego pracowników, nie powinny być oceniane przez pryzmat wyniku finansowego.

Uważamy, że opinia poziomu wynagrodzeń pracowników banku powinna być dokonywana przez pryzmat osiągnięć trzech dekad działalności NBP. Gdyż to jego pracownicy, bardzo często legitymujący się wybitnie specjalistyczną i unikatową wiedzą z zakresu bankowości centralnej, są współautorami sukcesu nie tylko polskiego systemu bankowego, ale szerzej, także systemu finansowego. Dlatego ich wynagrodzenia nie mogą być oderwane od sektora bankowego. Należy podkreślić, że wynagrodzenie Prezesa NBP było i jest nadal ograniczone przepisami ustawy „kominowej”. Natomiast uposażenia kadry kierowniczej NBP są znacznie niższe od dochodów kadry kierowniczej banków komercyjnych¹ oraz spółek skarbu państwa². **Zarobki pracowników NBP, którzy stanowią wysoko wykwalifikowaną, kompetentną grupę zawodową o eksperckiej, gromadzonej przez lata doświadczeń wiedzy, powinny, naszym zdaniem, odzwierciedlać ich zaangażowanie i wysokie kwalifikacje.** Wynagrodzenia pracowników europejskich banków centralnych często znacznie przewyższają wynagrodzenia w NBP.³ W efekcie od dłuższego już czasu możemy obserwować trudności w pozyskaniu nowych kadr, która swoją wiedzą i umiejętnościami mogłaby służyć w realizacji celu i zadań NBP.

Warto także zauważyć, że zgodnie z wewnętrznymi regulacjami w NBP, maksymalne wynagrodzenie na porównywalnych stanowiskach nie może przekroczyć 1,8 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze bankowym. Również zaproponowane założenie, że maksymalne wynagrodzenie pracownika NBP nie może przekroczyć 0,6-krotności wynagrodzenia całkowitego Prezesa NBP, jest w naszej ocenie, w odniesieniu do niektórych wybitnych ekspertów NBP, istotnym zaniżeniem wyceny ich unikalnych kwalifikacji i wiedzy. Mając powyższe na względzie, ubolewamy, że być może z powodu jednostkowego, niefortunnego zdarzenia, sprawę wynagradzania pracowników NBP uogólniono, a skutki

¹ Wynagrodzenie roczne prezesa mBanku – wyniosło 3.934.837 zł (patrz - Raport roczny mBanku za 2017 r.).

² Wynagrodzenie roczne prezesa KGHM Polska Miedź SA – wyniosło 1. 353.000 zł (patrz - Skonsolidowany raport roczny za 2017 r.).

³ W załączniku przedstawiamy wybrane dane dotyczące wynagrodzeń w bankach centralnych (i innych instytucjach publicznych) na niektórych stanowiskach.

tego uproszczenia próbuje się przenieść na setki bardzo wysoko wyspecjalizowanej kadry o wyjątkowych kwalifikacjach rangi międzynarodowej. Stąd zasadne jest pozostawienie w ustawie o NBP zapisu wskazującego, że wielkość środków na wynagrodzenia pracowników NBP, ustalana jest corocznie w planie finansowym NBP, z uwzględnieniem poziomu płac w sektorze bankowym.⁴ Pozwoli to NBP na dopasowywanie swoich płac do zmieniającego się sektora bankowego i uchroni przez odpływem najlepszych fachowców, o unikatowej na rynku wiedzy.

Niemniej jednak, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, szczególnie opinii publicznej, **jestemy otwarci na ujawnianie siatki płac pracowników NBP**. Związki zawodowe są zdania, że **powinno to się odbyć z poszanowaniem dóbr osobistych pracowników NBP i wpisywać się w rozwiązania systemowe**, które powinny być ustalone dla wszystkich instytucji publicznych. Nie można bowiem podzielać poglądu, że ma dotyczyć tylko jednej z wielu instytucji publicznych, czyli tylko NBP. Zawarte w projekcie ustawy propozycje ograniczenia i kontroli płac w jedynym banku centralnym państwa, nie są stosowane - według naszej wiedzy - wobec żadnej, innej instytucji w kraju. Zatem mogą być postrzegane jako przypadek nierównego traktowania oraz nosić znamiona niezasłużonych oszczerstw wobec niezależności banku centralnego oraz szykan wobec jego pracowników.

Proponujemy zatem zwiększenie transparentności wynagrodzeń w NBP i przyjęcie, wzorem m.in. Europejskiego Banku Centralnego, publikowanie w sprawozdaniu z działalności NBP wynagrodzeń członków organów NBP (jako osób publicznych), jak również siatkę płac na poszczególnych stanowiskach kierowniczych (dyrektorów departamentów, oddziałów, ich zastępców, czy doradców) oraz wynagrodzenia uzyskiwane w NBP - średnie, minimalne i maksymalne. Podkreślenia wymaga także potrzeba weryfikacji poszczególnych uposażeń. Można przyjąć ustalenie nowej siatki płac, gdzie przyporządkowano by wynagrodzenia odpowiedzialności za realizowane zadania NBP i nadzór nad wykonywaniem tych zadań. Odnosząc się zaś do przeszłości, sugerujemy przywrócić zasady określone w pragmatyce pracowników NBP, której przepisy zabezpieczały interes państwa (oraz banku), mimo zachodzących zmian organizacyjnych, czy strukturalnych.

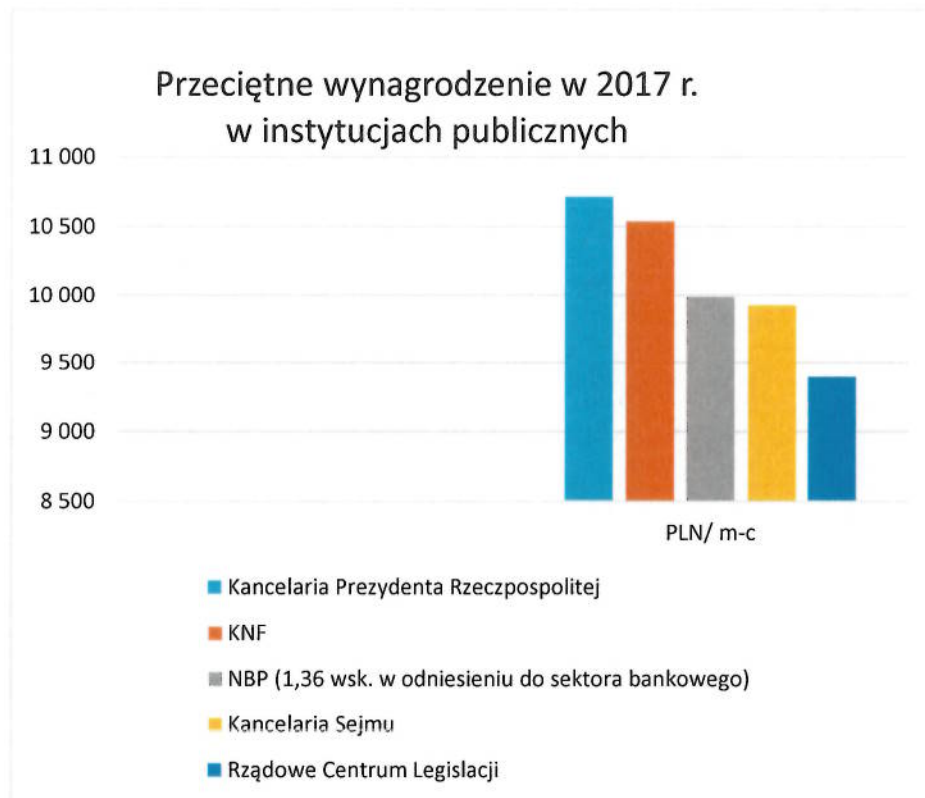
Reasumując, prezentujemy stanowisko, że **zmiany w zasadach wynagradzania stosowanych w banku centralnym oraz ich jawności i transparentności są potrzebne**. Jednak prosimy, w celu zapobieżenia skutkom społecznym oraz osobistym, jakie może wywołać publikacja danych o wynagrodzeniach wypłaconych w ciągu ostatnich 24 lat, o uwzględnienie w debatach parlamentarnych stanowiska prezentowanego przez doświadczonych, rozumiejących ustawy cel i zadania NBP oraz wymagania stawiane pracownikom, których niżej podpisani reprezentują.

Marek Dłuziński *Joanna Włodarczyk-Ga* *Ewa Jankowska*

⁴ Patrz – obecny art. 66 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim

Przykładowe dane dotyczące wynagrodzeń w bankach centralnych
(i innych instytucjach publicznych) na niektórych stanowiskach

Przeciętne wynagrodzenie w 2017 w inst. publ.	PLN/ m-c
Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej	10 713
KNF	10 538
NBP (1,36 wsk. w odniesieniu do sektora bankowego)	9 988
Kancelaria Sejmu	9 927
Rządowe Centrum Legislacji	9 395

Porównanie wynagrodzeń w wybranych bankach centralnych		
Banki centralne	stanowisko/ nazwisko	brutto w PLN kursy na 31.12.2017 r.
EBC	Mario Draghi (prezes)	1 655 430
	Vítor Constâncio (wiceprezes)	1 418 940
	członek zarządu	1 182 400
Czechy	Jiří Rusnok Prezes	893 604
	członek zarządu (średnia)	499 633
W. Brytania	Mr M J Carney (prezes)	4 143 486
	Dr B Broadbent	1 682 296
	Sir Jon Cunliffe	1 684 149
	Mr S Woods	1 684 079
	dyrektor (średnia - z wybranych)	868 000
Niemcy	prezes (Banku Niemiec)	1 890 644
	wiceprezes	1 508 247
	członek zarządu (Banku Niemiec)	1 549 343
	dyrektor w Banku Niemiec (średnia)	617 293
Narodowy Bank Polski	Prezes NBP (wg projektu poselskiego)	760 000
	pracownik NBP/dyrektor (wg projektu poselskiego - 0,6 wynagrodzenia Prezesa NBP)	456 000

Porównanie wynagrodzeń w wybranych bankach centralnych brutto w PLN kursy na 31.12.2017 r.

